

1 Tímóti

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba afa'móráe-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Tímótin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráiyé. Ísun-aai simátíma'maena iyúnkakemba ándáfa'a ánkawana ména Tímóti Éfésási-naopa'o Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyontafena imáyáa éna maanáái agaimarówana wenópa'a kuráiyé.

¹ Tímótiyo kemá Póro maanáái maanáúfáífímbá agaimarúmpo isaaó. Maníkó kentáásí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo faúsínkáíwaiye Ísu Káráísiti kumíniye sé'a amu'maráúndawiye kentáfésarai sésarai aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráísitin-aai kosimátíma'mae núwo sésarai si'mákaaifo ² Tímótiyo Ísu Káráísitimpa'a amankúnkúmbo óndawi érai'a kesááninkaamba ómpo isaaó. Maníkó kentáásifowawe Ísu Káráísiti kentáásí Fasi'aénkóe úwoi áwa'nai esarai tirumbá uwánkesarai faru uwánkaayantafe'a inái sune.

³ Ááéma Máséndóniyaa-marafa'o kónae séwándakanaa entáfé'a óraaka sé'a Éfésási-naopa'a úwoi méraao. Maníkón-aagomba waé'wáé'-ááímó wésewisafe ímba miyán-áái seró simátimiyo. ⁴ Aasiyaasí ímba imáyáa úmai maní'-ááiyé tíwá'náwe tinááfúísáiyé túwí'wara'a ímba seró simátimiyo simámakaumne. Miyán-ááímó sembá waásiti imáyáa tafiséna ímba túwa'nai ínasa pósa Maníkómpá'á ímba timankúnkúmbe úmaesa iyónááwe. ⁵ Énifo simámunda-aaimo seyaafá'-wáásímó arááíwaiyanamo éna miwítí tirunkó kawé'á ínasa aáno úmai mésa Ísumpa'a timankúnkúmbe fasi'ámai ésa

miyámó íyawi tirumbá timénááwe. ⁶ Tuwímbai mináái ifátuwesa úwoi-aii símae wénesa ⁷ Maníkóní áamámba simátimenae sésa ombánifo minámáámbá ímba kawe'-úmai isésa óraaka'o sen-ááígóní áwáuma ímba isááwe.

⁸ Áamámba kawe-tántáá'á póna mindámo wéaraaiwaen-kwaasi áamáánko wétuwa'nai-imba isáúmne. ⁹ Kesí áamámba arááiwaéro séna áamámba tiména sáwí'o uráan-kwaasi kawe'-ámpá'ó wiyantafena áamámba tímakaiye. Áamáambo taráísón-kwaasiye aaimó ímbo isáán-kwaasiye Maníkóntáfésamo ímbo imáyáamo on-kwáásíyé sáwí'o on-kwáásíyé Maníkón-aaisafesa kosaambaimó on-kwáásíyé tinófoi tínkamowasamo púwón-kwaasiye tuwímbai tínkamowasamo púwón-kwaasiye ¹⁰ aare-úmémbo on-kwáásíyé waai-úmémbo on-íniné umén-ánká'ó nón-kwaasiye iyámpói-umembo on-kwáásíyé karo'-ááímó sen-kwáásíyé karo'-ááímó simátínkáán-kwaasiye Maníkóní érai'-aaimo taráísón-kwaasiye miyámó

on-kwáásímó kawe'-ámpá'ó wiyantafena áamámba tímakaisata isáúmne. ¹¹ Minááímá ásé-aaifimba wéna Maníkó kawe'-aantembo iwáí wení áwáuma fí'oran-awauwarawini érai'-aain-iyé. Kembá Póromba simási-mena séna mináái simátíma'mae núwo siyáiyé.

Maníkó arumbá uwásínkaraiyemo siyáin-aii.

¹² Ísu Káraísiti kentáásí Fasi'aénkó simásimena séna kesí kísau kawe'-úmai maimaé núwo séna minkísáúmó máéndasafena fasi'aémbá símísa'a súwi simánkaumne. ¹³ Énifo minkísáú ímbo maiyáawandara'a wenáwí'a símai sáwí'a uwánke'a wení kísau-waasi sáwí'a uwátinke'a wembá símai sáwí'a uwánkarauumne. Minkánáará'á Ísuma Fasi'aénkómá iyé-ááísáfé'a ímba érai'e sé'a ímba isámai kawe'á é'a pó'a sáwí'o uráunda

mindásafena arumbá uwásinkena ¹⁴ Fasi'aénkó úwoi súwa'nai úmaena íyísa'a Ísu Káráisitiye'a kááísamai mé'a wenááisafe'a simankúnkúmba é'a wen-ímáyáá wéune. ¹⁵ Sáwí'o on-kwáásí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba Ísu Káráisiti faútinkaindasafena marapá'á kunkáiyé siyáifo mináái érai'-aain-ifo isé'a tirumpimbá fasi'ámai ta'ótóráaro. Kemó Póromo sáwí'o uráundawi seyaafá'nánká'ó sáwí'o uráamba iyáákaraumne. ¹⁶ Miyámó uráundasafena arumbá uwásinkena ayáátááka'a simu'marómbe waási mindá awánésa wenááisafesa timankúnkúmba ésa aú'la úmai maé'mae'o íyantafena ímba sínkamimba simu'maréna ména arumbá uwásínkaraiye. ¹⁷ Maníkó káráwiyaiwai maé'mae'a éna ímbo puwíndawi éna wembá anel'á súrantaamba ímbo awánáúndawi weyáá Fasi'aénkómá éna wení áwáuma fí'oran-awauma waé'wae'a isaná wenáwí'a óraa'a waé'wae'a wéiye.

¹⁸⁻¹⁹ Tímótiyo kesááninko maanáái óraaka simámenaumpo isaaó. Ááema Fasi'aénkóní kísau máínda-aai entá simámakaundasaama isa'á imáyáa é'a pó'a óraaka simáme'a sune. Minááísafé imáyáa úmai arááíwaema Fasi'aénkómpá'á amankúnkúmba éma arumpinkémbá érai'-aai isé méma i-wáásímó tiyáántán-kwimáimo fasi'aén-kísáúmó maésamo máéntemba Maníkón-aaisafe ayáántán-kwimái fasi'aén-kísáú wémae méraao sune. Tuwímbai tirumpinkémbá érai'-aai tínaaemba uwámesa pósa Fasi'aénkón-aai tínaaemba uwámesa méraawe. ²⁰ Miwífínkémbá kae'nárai-tuwi'a moóráwigon-awi'a Áíméniyasi isaná moóráwigon-awi'a Árékísanda isa'á ti'maráúnana waántáwanko ta'ótokaiye. Maníkómpá'á sáwí-aai símai tuwáyááye sé'a ti'maráúnana waántáwanko ta'ótokaiye.

2

Maníkómpá'á inaimó sen-áái.

¹ Maarán-áái simátimiyo sé'a simámune. Maníkómpá'ó inaimó sembá óraa-tantaa'an-iyé. Mindásafesa inaimó sembá Maníkó seyaafá'-wáásí túwa'nai ínkwae sésa áisai esa súwi wésewe. ² Maníkó óraa'-waasiye kenká'ó káráwiyaan-kwaasiye túwa'nai ínasa inai síyamba faru úmaisá moórafinta méta Maníkóntáféta imáyáa éta arupise úmaisá méranaumne. ³ Miyán-ínáímó sembá Maníkón-aúranka'a kawé'-úmai sewaná póna aamoí éna wemá sáwí-imayaafinkembo faúsínkáiwaisa póna aamoí wéiye. ⁴ Maníkó seyaafá'nánká sáwí-imayaafinkemba faútinkainasa wení érai'-aaimo isáiyantafena aráái wétaiye. Miyásáfésamo seyaafá'-wáásísáfésamo imáyáa ésamo Maníkómpá'ó inaimó sembá kawé'an-iyé. ⁵ Maníkó mimbóráwígó méraisana Maníkówé wení waásiseti afufumpimbó méraimba mimbóráwígó ména minkwáásígón-áwí'a Ísu Káráísiti ména waási Maníkónté'a kááísatinkena ⁶ seyaafá'-wáásí sáwí-imayaafinkemba faútinkanaumne séna aaraa-táiyá'á pukáiyé. Maníkó seyaafá'-wáásí kentí sáwí-imayaafinkemba faútinkanaumne séna miyán-kánáá tniye siyáimba póna Ísu Káráisitimba ai'marówana kumpukáiyé. ⁷ Miyáumai Maníkó simásimena séna aantá-waasi-i'a éma fí'onkaa-waasi simátíma'mae núwo séna si'marówa'a wení érai'-aaisafesa timankúnkúmba iyantafe'a simátíma'mae'a iyúne. Minááímó súnnda ímba karo'-áái sumpo érai'a sune.

⁸ Naaó'-naoken-kwaasi túwaandu ésa Maníkóntáfésa imáyáa ésa ímba aaisambá sésa ímba mósimesi-ai síyamba inaimó síyantafe'a miyán-oro sune. ⁹ Túwaandu ésamo Maníkón-ímáyáámó mósá maráiyamba aaremá

maarámó íyantafena sirááíma wétaiye. Ímba túma maimaé iyésa kawe'-úmai unáánkwtóí ésa waási súfífáéfo sésa ímba to'waaí ésa ¹⁰ ímba miyá-sáwí'ó íyamba kawe-kísáú aantemba maíyasa tuwánánaáwe. Aaremó kesáfésamo sésa Maníkóntáfé'a imáyáa úne sen-ínimbó kawe-kísáúmó máentemba miyán-oro. ¹¹ Aaré ímba túma maimaé iyésa aáno úmai mésa Maníkón-aaimo sen-kwáási táái isánaáwe. ¹² Aaremá ímba waaiyá'á káráwiyaawi mésa waai túranka'a ímba komésa aaimó simátimiyamba aáno úmai méranaawe sune. ¹³ Naaófá'á Maníkó Ándámumba aifa'á úmarena ánaaemba awaainínkómbá Ífimbo úmakaintafe'a mináái sune. ¹⁴ Waántáwanko ímba Ándámuntafena siyáifo Ífintafena karo'-áái simámuwana érai'e séna aifa'á Maníkón-ai taráiyaiye. ¹⁵ Énifo aaremá iyámpóimo matinkáiyambo éna sáwí'a úmai méraampinkemba Maníkó tiyáíniye. Aaremó Maníkómpá'ó timankúnkúmbo ésamo wen-ímáyáámó ésamo arupíse úmaimo aáno úmaimo maé'mae'o úmae iyésamo miyámó íyanamo éna Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba tiyáíniye.

3

Fasi'aénkóni waásiya'o káráwiyaawi-tai.

¹ Tuwímbaimo Maníkóni waásiya'o káráwiyyan-kisau maénae síyawimo ésa tirááimo táínda-kisau kawe-kísáún-iye siyáamba mináái érai'-aain-iye. ² Maníkóni waásiya'o káráwiyowiti kisaumo máéwi maarán-kwáásín-owe. Mi-wífímbá ímba sáwí-aaimo wérarwai ésa kimbora-inimba mapá kuráawi ésa arupíse úmai kawe'-ímáyáá aantembo owí ésa miwí túwí'o mósá maréwi ésa namu'-waasi naamba tímésa tómbá tímésa owí ésa Maníkón-ai kawe'-úmai simátíma'maesa wéiyowi ésa ³ ímba uwóí'o on-dómbá námae nésa uwóí'a owí ésa ímba

aaisambá sésa aáno úmimo méraawi ésa ímba ón-tantafesa túrande-urande owí ésa ⁴ miwítí naaúmpa'o méraan-kwaasiya'a kawe'-úmai káráwiyowi ésa miwítí iyámpói tifoísáísafesa ésa miwí táái wéさいyawí ésa miyán-kwáásímó ésa Maníkóní waásiya'o káráwiyowiti kísau maénááwe. ⁵ Aare-iyámpóíya'o ímbo kawe'-úmimo káráwiyowimo ésa Maníkóní waásiya'a ímba kanaa'á káráwiyonaaawe. ⁶ Káfé'o Maníkóntáfésamo ísá-maimo tíyawimo ésa Maníkóní waásiya'a káráwiyowiti kísau ímba maénááwe. Miyán-kwáásímó minkísáúmó maésamo ésa túma maimaésa iyíyana waántáwankomo sáwí-meyambo maiyáintemba miyá ónááwe. ⁷ Símai sáwí'a uwátínkáafo waántáwanko tamaimái wemparí'a ifáínifo Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasiwara'o sésamo kawe'-aantemba úmai méraawin-owe síyan-kwaasimo ésa miyán-kwáási aantemba Maníkóní waásiya'o káráwiyowiti kísau maénááwe.

⁸ Maníkóní waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-owi maarán-kwáásín-owe. Arupíse úmimo mérewi ésa ímbo kaumbo-kae'-ímáyáámó tokéwi ésa ímbo uwó'lo on-dómbó námae níyawí ésa ímbo óntantafesa túrande-urande wéiyawí ésa ⁹ tirumpinkémbó érai'-aaimo isésamo ombá Maníkóní érai'-aaigoni áwáuma ta'ótóráawi ésa ¹⁰ miyán-kwáási ésa Maníkóní waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-owiti kísau maénááfo aifa'á miwítí kísau tuwánewasamo kawe'ó íya'o é'a minkísáú tíméro. ¹¹ Miyá íyasamo ésa miwí tuwaainíntómbá maarán-ínímbán-owe. Kawe'-úmimo mérai yawí ésa ímba tíyo-aai sen-ínímbá pósa arupíse úmai mésa seyaafá-kísáú kawe'-úmai wémaewe. ¹² Maníkóní waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-on-kísau wémaewi maarán-kwáásín-owe. Kímbora-inimbo ma'maé kuráawi ésa miwítí iyámpóíya'e miwítí naaúmpa'o méraan-kwaasiya'e kawe'-úmimo káráwiyaawi ésa miyán-kwáásímó

Maníkóní waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-on-kisau maenááawe. ¹³ Minkísáúmó kawé'ó úmáimo maíyawi ésa Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraan-aaí fasi'ámai simátimiyasa isésa miwí túwí'a mósá maránááwe.

Maníkóní áwáu-aaigoni áwáu-aaí.

¹⁴ Tímótiyo kemá Póro ampáánká'á embá koawánanae sé'a wée'a maanáúfái agaimái tuwáúmpo toráumai isaaó. ¹⁵ Empá'á kónae sé'o onda-ámbó faiyínamo e maanáúfái toráumai isé sé kesáá Maníkóní akúntá únanasa agaimái símakaimba póta miyásá ónaumne sínone. Áfonkomo taaimó farámíntemba kesáá Maníkó méraiwaini waásisa éta wení érai'-aaisa taawiyafónaumne.

¹⁶ Érai'a Maníkóní áwáu-aaigoni áwáuma paápé úwana óraa'-waasigo éna maarán-iyé.

Ísu Káráísiti marapá'á waási-i'a úmai paápé úwana Maníkóní ámútanko wentáféna séna arupíse úmai méraiwain-iyé súwasa Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi awánowasa waási fí'o-fi'om-barafakewi wenáái simátíma'mae kuwasá wenááísafesa timankúnkúmba uwaná Maníkó kunáí'maena wíyómpa'a móankaraiye.

Mináái Maníkóní áwáu-aaigoni áwáun-iyé.

4

Karo'-ááímó simátimiyan-kwaasimo paápé íyan-aaí.

¹ Maníkóní ámútanko afora'á séna ánaaen-kanaa tínasa tuwímbai Ísu Káráísitimba tínaaemba uwámesa waántáwankowe wení kísau-waasiyemo síyan-aaí isésa karo'-ááímó síyamba arááiwaenaawe siyáiyé.

² minkaró'-wáásí miwítí sáwí-tirumpinken-karo'-aaí simátinkesa érai'e síwae sésa miwítí sáwí-awau ímba awánésa karo'á sésa ³ aarewé waaiyé mó maíyamba aaraa matinkésa tuwímbai-tomba aaraa matinkésa

miyán-káró'-áái síyasa ánaaen-kanaa tínsa tuwímbai miyán-ámbá arááiwaenaawe. Mintóntáféna Maníkó wení érai'-aaisafesa timankúnkumbo íyawisafena séna miyán-tómbá uwátinkaunda wéne'a súwi síwae sé'a uwátínkaraumne Maníkó siyáíye. ⁴ Seyaafá-tántáá'ó Maníkómó úmakaimba kawe-tántáá'án-ifo aaraa matínkááfonifo úwoi wéne'a Maníkóntáfé'a súwi seró. ⁵ Inaisá súndanifo Maníkó kawe'án-íye siyáimba pósa mintómbá aaraa matínkááfonifo.

Ísuni kawe-kísáú-wáásí ónemo siyáin-ai.

⁶ Tímótiyo simáménda-aaimo Maníkóní waásimo simátímínda Ísu Káráísitini kísau-waasi-i'a éma po kawe'-wáásí uráínone. Tómbó nésamo fasi'ámaimo méraantemba Ísu Káráísitini érai'-aai arááiwaé kawe'-úmai simátíma'mae íyínana minááígó fasi'ánkainiye. ⁷ Úwoimo maní'ó sen-áái ímba Maníkón-aain-ifo úwoi-aain-ifo ánaaeni'a uwámuwo. Emá ayáántán-kwiye Maníkóní áwáuma arááiwaé enáúma káráwiyuwo. ⁸ Sógomo kawe'ó ínkwaé-imayaamo ésamo ésa tiyáántán-kwiyesamo kisaumo maíyamba mindá kawe'án-ifo Maníkóní áwáuma arááiwaenaé sésamo imáyáamo ésa tiyáántán-kwiyesa Maníkóní kisaumo maíyamba mindá óraa-kawe'an-íye. Miyámó ésamo ésa káfé'wara ánaaenkwará'a méraiyán-aempa'a minkísáúgó túwa'nai íye. ⁹ Mináái érai'an-ifo ísámai tirumpimbá ta'ótóráaro. ¹⁰ Maníkó fasi'aénkwáráwí póna seyaafá'-wáásíyá'ó káráwiyaiwai éna wenááisafeta simankúnkumbo úndawisa sáwí-imayaafinkembo faúsínkáíwaimba amu'maréta póta siyáántán-kwiyéta kisausa maénaumne.

¹¹ Tímótiyo mináái simátíme sé miyán-oro siyó.

¹² Ifó'-wáásí óndasafesa úwoi-waasi óne sésa sáwí'a uwánkáafonifo kawe'-úmai mé kawe'-áái sé imáyáa

timé arupíse úmai mé kawē'-aantemba wéinasa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owí awánésa indantembá miyán-oro. ¹³ Empá'ó ímbo kondará'ó éma waási túranka'a Maníkóní aúfáífinken-aai toráumai simátíma'mae wéiye aráátimiyo. ¹⁴ Ááéma entáféna Maníkómó siyáin-aai simátímúwasa Maníkóní waásiti óraa'-waasi tiyáamba enane'á ta'ótoresasa sésa Maníkóní kísau mauwó suwamá minkísáú maéndasafe ónana Maníkó fasi'aémbá ámakaifo ímbo túwénda fasi'ámai maimaé iyuwó. ¹⁵ Simámunda-aai aantemba imáyáa é miyá úmae íyínasa seyaafá'á awánésa sésa Maníkóntáféna fasi'ámai méraimba póna mifási'áénkó iyíniye sénááwe. ¹⁶ Enáúma káráwiye méma simátímínda-aai imáyáa úmai kawē'-úmai simátimiyo. Miyámó ónda kawē'-ámpá'á kónasa enááimo
 ísáán-kwaasi kawē'-ámpá'á wégowe.

5

Fasi'aénkóní waásiti imáyáa arupíse uwátinkaaomo siyáin-aai.

¹ Tímótiyo waurántómbá iyafákémbá ímbo sindá ena-fontáfémo aáno úmimo séndantemba miyáumai simátimiyo. Enáfamarimbo óndantemba

ifó'-wáásí miyá uwátinkaa. ² Enanóisaimo óndantemba áráankantomba miyá uwátinkaa. Enáúmbarimbo óndantemba aú-inintomba miyá kawē'-aantemba uwátinkaa.

³ Keto'-íníntí tíráá'maarina'i tinááwaina'i mésamo ésa miwí túwa'nai oro. Énifo keto'-ínímbó tímááraamo ímbo méren-inimba túwa'nai uwo. ⁴ Énifo keto'-íníntí tíráá'maarina'i tinááwaina'i mésamo ésa miwí túwa'nai oro. Miwítí aifaráán-kísáú miwí tinófoi túwa'nai oro. Miyámó íyambo ésa káráwimaesamo

iyáam-beyambo timíyamba Maníkó aamoí íníye. ⁵ Keto'-ínímbá timááraa ímba méraan-inimbo ésa sésa Maníkó kenká'á káráwiyiniye sésa Maníkómpá'á inai símae wéiyesa súwa'nai ínkwaé sésa inai wésewe. ⁶ Énifo keto'-ínímbó marapá-tántáátáfésamo tirááísafesamo ésamo ombá Maníkóní némpa'a méraawe. ⁷ Keto'-íníntáfésa sésa sáwí'a úmai méraawe sefáínifo simámunda-aai simátimiyo. ⁸ Maníkón-aaisafesamo karo'émó sembá mindá sáwí'a ombánifo tuwímbaimo ésamo miwítí akúnká'é miwí timááraara'emo ímbo kawe'-úmaimo káráwiyombo ésa Maníkón-aai tínaaemba uwámakaamba mindá óraa-sawí'a wéowe.

⁹ Keto'-ínímbó Maníkóní kisaumo maén-inimba saafá úmai túwí'a agauwó. Mindá maarán-ínímbán-owe. Áraankamba késa 60 aatai maisukáan-inimba ésa kimbora-wambo maimaé kuráan-inintomba ésa ¹⁰ miníníntóntáfésa kawe-kísáú wémaewe sen-ínímbá ésa miwí tíráá'marinka'a kawe'-úmaimo káráwiyaan-inimba ésa namu'-waasí tómbó tímén-inimba ésa Maníkóní waasi kawe'ó uwátínkáán-inimba ésa umbai-tántáá'ó makáan-kwaasi túwa'nai on-ínímbá ésa miyán-káwé-kísáúmó wémaen-keto'-inin-tuwi'a agauwó. ¹¹ Aú-keto'-inin-tuwi'a ímba agauwó. Miwí Maníkóní kísau wémaesa ánaaemba waaí maénae-imayaamo ésa Ísu Káráísitinka'o fasi'aén-ááímó símaresa ímba imáyáa ésa waaí maíyasa ¹² tuwímbai tuwánésa sésa Ísu Káráísitinka'o fasi'aén-ááímó símakaan-aaima taraisésa sáwí'a uráawe sénááwe. ¹³ Miyáumai maaráwará'á ésa ímba kísau maésa nambá'-aantemba nésa ímba kísau wémaesa tíyo-aai símae wénesa moparáwíntáfésa wendé wenden-iyé-áái simátíma'mae nésa aanáfómó ímbo siyénka'a ke simásuwesa sénááwe. ¹⁴ Mindásafe'a simáme'a sune. Aú-keto'-inimba waaí maésa iyámpói matinkésa kawe'-úmai káráwiyesa miyámó íyamba kesáámá

ímba sáwí'a úmaisa méraunda pósa Maníkóntáfésamo ímbo aamoimó iyawi kentáásí áwáumo saafá ésamo ésa ímba símai sáwíta uwásinkanaawe. ¹⁵ Tuwímbai-keto'-inimba kawé'-ámbá é'a ifátuwesa waántáwankoni sáwí-ampa'o wéaraaiwaentafe'a súnnda-aaí simámune. ¹⁶ Maníkón-aaísaafesamo timankúnkúmbo on-ínimbá miwí timááraafinkembo keto'-ínimbó méraamba túwa'nai oro. Maníkóní waási keto'-ínimbá timááraamo méraan-inimba Maníkóní kísaura'o tukáan-ontantamba túwa'nai ofáínifo keto'-ínimbá timááraamo ímbo méren-inimba minóntántámbá túwa'nai oro.

¹⁷ Maníkóní waási miwítí óraa'-waasi kawé'-úmai káráwiyaawisafesa imáyáa ésa miwítí méyámbá mósá ma'mái tíméro. Minóráá'-wáásífinkémbá tuwímbai Maníkón-aaí fasi'ámai simátimesa óraa-kisau wémaewisafesa imáyáa ésa miwítí méyámbá mósá ma'mái óraa'a tíméro. ¹⁸ Minááísáféna naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna purumakagóní kísaura'-meyantafena séna

waásiti tómbá wíti-aramba ásima piyíndasafena purumakagón-áísamai támai tafandaafá úmai ásima ufítúwáínka'a purumakagón-óika'a ímba kárá'esa ifátúwéwana úwoi ména tuwímbai náíníye

agaimaréna siyáíye. Moóráfa'a agaimaréna séna kísau mo máéwi méyámbá máéro

agaimaréna siyáíye. Maníkóní waási minááímá imáyáa ésa miwítí óraa'-waasiti méyámbá tíméro. ¹⁹ Maníkóní waásiti óraa'-waasi tíyo'o fáíyan-aaí ímba isaaó.

Énifo kaumbo-kae'-wáásímó tésamo síyan-aaí miwí táái isaaó. ²⁰ Sáwí'o úmae iyówisafe seyaafá'-wáásí túranka'a fasi'aén-áái simátimiyo. Miyámó inasamó ésa seyaafá'-wáásí táátafesa ésa miwí túma káráwiyonaawe.

²¹ Maníkón-aúranka'e Ísu Káráisitin-aúranka'e Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi túranka'e óraaka'a simáme'a sune. Simámundantemba uwo sune. Aaigóní áwáumo ímbo ísarendarakembo e ímba aai simátiminone. Aaigóní áwáumo ísarendarakembo e kawé'-úmai simátiminone. Ímba waási tuwínkaa'-uré sindá seyaafá'-ááimá afora'-aantemba simátimiyo.

²² Moóráwigomo Maníkóní kísau maínkwae sémo e ímba ááema íyáfasinankenda awánasuwe ánaaemba íyáfasinankaa. Sáwí'o wéiya ímba ewará'á tiráái wáinda kawé'-úmai káráwimai kawé'an-owo.

²³ Tímótiyo enarumpinkémbó áí'o énamo tuwímbaikanaamo áúfa'o wínamo e non-úran-aantemba ímba nendá taaérampinken-domba naaó sune.

²⁴ Tuwímbaimo sáwí'o ombá tuwánaawasa sáwí-meyamba wémaefo tuwímbaimo sáwí'o ombá miwítí áwáuma ánaaemba paapé íníye. ²⁵ Miyáumai tuwímbaimo kawé-kísáúmó máémba tuwánaawasa tuwímbaimo kawé-kísáúmó máémba ímba tuwánaamba miyámó owítí áwáuma ánaaemba paapé íníye.

6

¹ Wayó-kísáúmó máén-kwaasi Maníkóní waásisafe maanáái simátimiyo. Káráwiyaan-kwaasi-tuwi'a óraa'a uwátinke'a miwítí kísau kawé'-úmai máéro simátimiyo. Miyámó íyasamo ésa Maníkón-áwí'e Maníkón-aaiye ímba símai sáwí'a ónááwe. ² Káráwiyaan-kwaasi Maníkón-aaisafesa timankúnkumbo owísáfesa miwítí wayó-kísáú-wáásí sésa Ísu Káráisitini waásimo úndantemba miwíwará'á Ísu Káráisitini waási póta miwí túwí'a ímba óraa'a uwátinkanaumne sefáínifo maarán-áái seró. Maníkón-aaisafe'o simankúnkumbo úndantemba miwíwará'á Maníkón-aaisafesa timankúnkumba wéowa'a

sirumbá timé'a pó'a miwítí kísau kawé'-úmaimo máénda
minkísáúfínkémbá kawé'-tántáá'á maénaáwe sé
wayó-kísáú-wáásísáfé mináái simátimiyo.

*Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo méraamba óraa-
tantaari'o on-áái.*

Tímótiyo simámunda-ai óraaka simátimiyo.
³ Tuwímbaimo fí'on-aaimo simátimesamo kentáási
Fasi'aénkó Ísu Káráisitín-aaimo kawé'-ááímó ímbo
arááiwaesamo Maníkóní áwáu-aaimo ímbo wéaraaiwaewi
⁴ miwí túma maimaé wéiyesa seyaafá-tántáákóní áwáuma
ímba ísaraawe. Miwífímbá sáwí-imayaa wéraisasa aagóní
áwáusafesa sáwífa'-ai sésa kesááigo iyáákainkwae-
ai sewasá miyá-sáwí-ááífínkémbá tirumbá sáwí'a
uwátinkesa aaisambá sésa túwí'a símai sáwí'a uwátinkesa
sáwí-imayaa uwátinkesa ⁵ aaisambá símae wénowe.
Miyámó on-kwáási miwítí imáyáa símai sáwí'a ésa érai'-
ai ifátuwesa karo'-ímáyáá ésa sésa sáwífa'-ontama
maénae sésa Maníkóní aambá wéaraaiwaewe-karo'-
imayaa wéowe.

⁶ Miyán-karó'-ímáyáámó ombánifo Maníkóní aambó
érai'o arááiwaéwi imáyáa ésa sésa Maníkóntáfé'o
imáyáamo é'o méraunda óraa-tantaa'an-ifo makáunda-
ontama mindá kanaán-iyé wésewe. ⁷ Kesinóisaisa
óntaiyainta masínkaraawe. Púwóndasa ínta óntawarata
maimaéta kónaumne. ⁸ Unáánkwátóiyé tóné makétaamo
éta mindá kanaán-iyesa sénaumne. ⁹ Óntasafe-imayaamo
owí misáwí-ímáyáágó tafisínana sáwí-tantaatafesamo
tirááísafesamo íyan-tantaako miwí ta'ótorainasa sáwí'a
úmai tai'ánaáwe. ¹⁰ Fí'o-fi'o-sawi-imayaagoni áwáuma
óntamba maénae-imayaasafesa aamoí wéowe. Tuwímbai
óntamba maénae-imayaa aantemba wéesa Maníkón-ai
ifátuwesa umbai-tántáá'á maésa tirunkó umbái taisasá
méraawe.

Maníkón-aúranka'a arupise úmai méraaomo siyáin-aii.

¹¹ Tímótiyo emá Maníkóní waási éma miyán-tántáákómbá ánaaemba uwáme Maníkón-aúranka'a arupise úmai mére wentáfé-ímáyáá wéema seyaafá-kísáú kawé'-úmai wémae imáyáá wétime Maníkóntáfé fasi'ámai aáno úmai mére miyán-tántáátáfé ayáántán-kwiye méraao. ¹² Waásimo méyámbó maénaesamo tuwaantantésamo kontembá emá Maníkón-aaisafe amankúnkúmba e ayáántán-kwiye minámbá arááiwa'mae aúí'a úmai maé'mae'o inda-ámbá arááiwa'mae iyuwó. Ááéma sáwífa'-waasi túranka'a paápéema séma Maníkón-aii érai'-aii pó'a wenká'á kááísamai méraumne sundará'á Maníkó entáféna aúí'a úmai maé'mae'a wéone siyáiyé.

¹³ Maníkó seyaafá'ó méraawiti áwáugon-iyé. Ísu Káráísiti aaimó sí-náúmpá'á óraa'-waasigon-awi'a Póntiyasi-Páíratimba kawé'-ááímó simámakaiwain-iyé. Minkáé'nárai túranka'a embá óraaka simáme'a sune. ¹⁴ Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti marapá'ó ímbo kunkáindara'a wemó siyáin-aii arááiwa'mae wéiyé kawé'-aantemba wéinasa awánésa sésa mináái érai'-aain-iyé sénááwe sune. ¹⁵ Maníkó Ísu Káráísitintafena séna kumuwómó sínda-kanaa kumíniye. Maníkó kawé'-aantembo iwái éna weyáá seyaafá'nánká káráwiyaiwai éna seyaafá-fásí'aénkwárá'-wáásí wení fasi'aénkó iyáákaraiwai éna seyaafá-káwáá-wáásiyá'á kawáán-uráiwai éna ¹⁶ weyáá ímba puwíndawi éna fí'ora-sara'o méraiwai isasá miyá-sará'á ímba waási kanaa'á koméranaawe. Maníkómbá seyaafá'-wáásí ímba túrantamba wéawanesa ímba kanaa'á túrantamba awánánááwe. Wenáwí'a óraa'a waé'wae'a isaná wení fasi'aémbá waé'wae'o ímbá mindá érai'-aain-iyé.

¹⁷ Tímótiyo moparáwínkwará'-wáásísáfé óraaka

simátíme sé ímba túma maimaé iyé'a ímba moparáwíntáfé'a aamoín-oro. Mindá tai'áínda-tantaa'an-ifo ímba amu'márémba Maníkó seyaafá-tántáátámó wésimiwaintafe'a amu'maré'a mé'a aamoín-oro simátimiyo. ¹⁸ Moórá-aai moparáwínkwára'-wáásí simátíme sé kawe-kísáú wémae'a túwa'nai úmae wéiye'a moparáwímbá tuwínkaa'-úmai tíma'mae íyóro. ¹⁹ Miyámó é'o é'a miyámó íyan-tantaatafe'a ánaaemba kembiwímó túwa'nai índa-tantaa'a wéraina'a miyámó é'a kawe'-úmai méranaawe simátimiyo.

²⁰ Tímótiyo Maníkó simámakain-aaiye aráánámakain-aaiye káráwimai kawe'an-uwo. Maníkómbó ímbo arááíwáén-kwaasi úwoi-aai wésefo mináái ánaaemba uwátimiyo. Karo'á sésa seyaafá-tántáá'á ísaraumnemo mósimesi-aaimo síyamba ánaaemba uwátimiyo. ²¹ Tuwímbai sésa seyaafá-tántáá'á ísaraumne sésa pósa Maníkómp'á'ó timankúnkúmbo on-ámbá ifátukaawe.

Maníkó seyaafá'-wáásí úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inái sune.

Kemá Póro sún-da-aai tai'áiyé.

Aú-aaí símai kááísamakain-aaí
The New Testament in the Awiyaana language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Awiyaana
copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Awiyaana

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 Mar 2019 from source files dated 5 Mar 2019

0dda5aa4-c019-59cf-b9ee-e1fd4762d49c